

Archeologische Werkgroep Leidschendam-Voorburg

Jaarverslag 2013

Programma van activiteiten 2014 en 2015

Het bestuur van de vereniging AWLV is sinds de algemene ledenvergadering van 22 mei 2013 als volgt samengesteld:

dhr. C.A. van der Brugge	voorzitter
dhr. mr R.L. Hirschel	secretaris
mevr. drs J. Hees	penningmeester
mevr. drs A.E. Oostdijk	lid
mevr. ir T. Kiers	lid

I. ALGEMEEN

Algemeen

Onze archeologische vereniging mag zich jaar in jaar uit verheugen in een trouwe kern van enthousiaste leden. Op de werkavonden wordt na de koffie vol overgave gewerkt aan de verwerking van de vondsten. In veel gevallen is het materiaal afkomstig van opgravingen, waarbij slechts een enkeling ook daadwerkelijk betrokken was. Dat betekent dat heel wat literatuur wordt doorgewerkt om tot een juiste determinatie te komen. Als voordeel heeft dit dat de collectieve kennis van onze leden op peil blijft en op bepaalde terreinen zich verdiept.

Wanneer het mogelijk is, wordt overgegaan tot een publicatie. Het hoogtepunt van dit jaar is ongetwijfeld het verschijnen van het boek "Vijf eeuwen boeren aan de Noortheylaan in Leidschendam". Onder leiding van Wim van Horssen is een schitterend boek verschenen. Op 9 december werden de eerste exemplaren overhandigd aan wethouder archeologie Heleen Mijdam en Igo van Bohemen.

Op deze avond die druk werd bezocht, werd ook onze website, www.awlv.nl, ten doop gehouden. Door een snelle actie van de webmaster kon iedereen bij de presentatie van de website de foto's van de overhandiging van de publicatie over de Noortheylaan al bewonderen. Op de website is een uitgebreide toelichting op het boek te lezen.

De nieuwe archeologienota die begin 2014 door de gemeenteraad werd aangenomen, bevat enkele wijzigingen die het in de toekomst mogelijk zouden kunnen maken dat de AWLV wat meer kan worden betrokken bij het daadwerkelijk begeleiden van archeologisch onderzoek.

Aanbieding van het boek over boerderij Noorthey door Wim van Horssen (r.) aan wethouder Mijdam (m.) en de heer en mevrouw Van Bohemen (l.).(Foto: Paul Baarslag)

Bestuurlijke zaken

De algemene ledenvergadering op woensdag 22 mei is bijgewoond door twaalf leden en donateurs, vijf bestuursleden en een speciale gast die de werkgroep zijn boek over Romeinse keizers wilde aanbieden.

Zoals gebruikelijk, is het bestuur ook dit jaar weer diverse malen voor overleg bijeengekomen. Er waren negen bestuursvergaderingen. Met de regioarcheoloog, Antoine Roeloffs, is drie keer overleg gevoerd. Dat overleg vindt in een informele en openhartige setting plaats.

Net als in vorige jaren zijn ook dit jaar in maart en september de veldwerkleidersvergaderingen die door de afdeling Den Haag en omstreken van de AWN worden georganiseerd, bijgewoond.

Ter voorbereiding op de nieuwe Archeologienota is op maandag 28 oktober in raadhuis de Paauw in Wassenaar een zogenaamde stakeholdersbijeenkomst bijgewoond. De concepttekst die aan het bestuur was voorgelegd, is van commentaar voorzien.

Meer informeel van aard waren bezoeken aan twee Cultuurborrels, altijd goed voor de contacten met plaatselijke politici en andere culturele instellingen.

Ons bestuurslid Titia Kiers heeft vijf bijeenkomsten van het historisch informatiepunt TOEN Leidschendam-Voorburg van de bibliotheek bijgewoond.

Gebouw

De AWLV wordt bij het overleg met de Vereniging van Eigenaren (VvE) vertegenwoordigd door onze voorzitter, Kees van der Brugge, en onze adviseur Martin van Rijn.

Overige zaken

In de werkruimte hebben twee lezingen plaatsgevonden van de afdeling Den Haag en omstreken van de AWN, evenals de algemene ledenvergadering van die afdeling en een veldwerkleidersvergadering.

Het ledenaantal is iets gedaald. Aan het eind van 2013 had de vereniging 63 leden en donateurs.

II. DE ARCHEOLOGISCHE KERNACTIVITEITEN

1. Onderzoek en begeleiding in het veld

In 2013 zijn er door de werkgroep geen archeologische onderzoeken uitgevoerd, noch zijn er mogelijkheden geweest om graafwerkzaamheden archeologisch te begeleiden. Ook hebben leden van de werkgroep niet kunnen meehelpen bij opgravingen door archeologiebedrijven in de gemeente.

2. Vondstverwerking

De midweekse vondstverwerkingsavonden zijn goed bezocht. Met het oog op het later in het jaar te verschijnen boek zijn de allerlaatste vondsten van de opgraving van boerderij Noorthey gedetermineerd en is de laatste hand gelegd aan tekeningen en teksten. In de Nieuwsbrief is met succes aandacht gevraagd voor enkele raadselachtige vondsten.

Tussendoor is een particuliere verzameling gedetermineerd. Deze verzameling van Romeins aardewerk en bouw materiaal is door twee bewoners opgeraapt op het terrein van Nieuw Hadriani in Voorburg-West (zie ALWV-Nieuwsbrief – september 2013, nummer 35).

Een selectie van het vondstmateriaal van Forum Hadriani
(foto's: Evert en Thea van de Graaff)

De tweede helft van het jaar is grotendeels gewijd aan de vondsten, opgegraven op het terrein waar eerder molen De Salamander in Leidschendam had gestaan, voordat die werd verplaatst naar de huidige locatie.

III. VOORLICHTING EN EVENEMENTEN

1. Website

Op maandag 9 december is onze website gelanceerd: www.awlv.nl. De eerste reacties waren positief en hebben ook al tot enkele nieuwe leden geleid.

2. Evenementen

Op Open Monumentendag, zaterdag 14 september, heeft de werkgroep traditiegetrouw een stand bevestigd bij de Oude Kerk in Voorburg. In het kader van het thema van deze 27^e Open Monumentendag "Macht & Pracht" werden de mooiste vondsten getoond van het archeologisch onderzoek in 2000 en 2001 van boerderij Noorthey in Leidschendam.

Op vrijdag 11 oktober vond in het Stadsmuseum Leidschendam-Voorburg een bijeenkomst plaats waarbij een bronzen bijtje door de vinder aan het museum in bruikleen werd gegeven. De AWLV heeft deze bijeenkomst met diverse leden opgeluisterd.

Ton Gribnau, Halinka Berlage en Paul Baarslag (v.l.n.r.) achter de stand met vondsten van boerderij Noorthey tijdens Open Monumentendag (foto: Joanneke Hees)

3. Tentoonstelling

Op maandag 28 oktober is een eendaagse expositie gehouden in raadhuis de Paauw in Wassenaar ter opluistering van de zogenaamde stakeholdersbijeenkomst voor de nieuw tot stand te brengen Archeologienota. Ook was er door de AWLV een tafel gevuld met informatie over de werkgroep en over het archeologische onderzoek in Leidschendam-Voorburg.

4. Excursie

In het weekend van 29 en 30 juni zijn twaalf leden op excursie gegaan naar een Romeinse villa in het Duitse Ahrweiler. Op de terugweg is een bezoek gebracht aan het Rheinisches Landesmuseum in Bonn.

Overzicht van de Romeinse villa van Ahrweiler (foto: Joanneke Hees)

5. Publicaties

Publicaties van de AWLV zelf

Allereerst moet hier het op maandag 9 december verschenen boek over het archeologisch onderzoek van boerderij Noorthey worden genoemd:

W. van Horsen, *Vijf eeuwen boeren aan de Noortheylaan in Leidschendam. Verslag van een archeologisch onderzoek*, Leidschendam-Voorburg 2013.

Ook dit jaar hebben wij weer een nieuwsbrief uitgegeven. De Nieuwsbrief van de AWLV is twee keer verschenen. Mede dankzij verspreiding per e-mail wordt een doelgroep bereikt die aanzienlijk ruimer is dan alleen de leden van de AWLV. Het aantal digitale abonnees bedraagt thans 186.

Publicaties over archeologie en archeologisch onderzoek met een relatie tot het werkterrein van de AWLV

a. Krantenartikelen

De reeks krantenberichten is laat op gang gekomen. Verschillende onderwerpen komen aan de orde:

13 juni	Voorburgse Courant/Leidschendammer: <i>Archeologisch onderzoek.</i>
18 juli	Voorburgse Courant/Leidschendammer: <i>Versterking buitenplaatsen.</i>
24 juli	Het Krantje: <i>Archeologiebeleid 2.0.</i>
24 juli	Het Krantje: <i>Versterking karakter buitenplaatsen.</i>
25 juli	Voorburgse Courant/Leidschendammer: <i>Archeologiebeleid verbeterd.</i>
11 september	Het Krantje: <i>Programmakrant Open Monumentendag.</i>
24 september	NRC: <i>Duits hout ingevoerd voor Romeinse haven bij Voorburg.</i>
2 oktober	Het Krantje: <i>Herijking archeologiebeleid Pact van Duivenvoorde.</i>

- 9 oktober AD/Haagsche Courant: *Bronzen bijtje in Stadsmuseum.*
- 10 oktober De Telegraaf: *Archeologen lyrisch over vondst bijtje.*
- 10 oktober Voorburgse Courant/Leidschendammer: *Bijtje in Stadsmuseum.*
- 16 oktober Het Krantje: *Bronzen bijtje gepresenteerd.*
- 22 oktober De Wassaense Krant: *Ondergrondse samenwerking Leidschendam-Voorburg, Voorschoten en Wassenaar.*
- 24 oktober De Wassaender: *Archeologienota.*
- 24 oktober Voorburgse Courant/Leidschendammer: *Nieuwste editie kroniek ook online.*
- 6 november Haags Nieuwsblad: *Archeologiestudent doet zeer zeldzame vondst. Ontbrekend stukje van de rijke geschiedenis.*
- 28 november www.midvliet.com: *Resultaten archeologisch onderzoek Bohemenhoeve gepubliceerd.*
- 5 december Voorburgse Courant/Leidschendammer: *Vijf eeuwen boeren.*
- 9 december www.midvliet.com: *Opening buitenplaatsen monumentaal park.*
- 10 december www.dichtbij.nl/Haaglanden-Noord: *Vijf eeuwen boeren op Noorthey.*
- 10 december www.deweekkrant.nl: *'Vijf eeuwen boeren' overhandigd.*
- 12 december www.midvliet.com: *Vijf Eeuwen Boeren overhandigd.*
- 12 december Voorburgse Courant/Leidschendammer: *Nieuwe inrichting park.*
- 12 december Voorburgse Courant/Leidschendammer: *Vijf eeuwen boeren officieel overhandigd.*
- 18 december Het Krantje: *Boek over Bohemenhoeve gepresenteerd.*
- 18 december Het Krantje: *Monumentaal park opgeleverd.*
- 20 december AD/Haagsche Courant: *Scherven uit het verleden. Opgravingen vertellen geschiedenis Bohemenhoeve.*
- 24 december Voorburgse Courant/Leidschendammer: *Archeologie.*
- 27 december www.leidschendam-voorburg.nl: *Archeologische Werkgroep LV brengt bodemarchief in beeld.*

b. Tijdschriftartikelen

Bijgaand een overzicht van periodieken die artikelen van de AWLV vermelden of hebben overgenomen en van artikelen die zijn geschreven door leden van de AWLV.

- J. Coenraads, 'Nieuwsbrief AWLV nr. 34, februari 2013 (Afd. 7 – Den Haag e.o.)', *Westerheem* 3, jaargang 62 – juni 2013, 169 en afb. 3.
- J. Coenraads, 'Nieuwsbrief AWLV nr. 35, sept. 2013 (afd. 7 – Den Haag e.o.)', *Westerheem* 6, jaargang 62 – december 2013, 364.
- E. en T. van de Graaff, 'Dragendorff 37 en ander puin van Forum Hadriani', *Kwadrant*, 31^e jaargang 2013 – nr. 2, 9-17.
- J. Hees, 'Archeologen aan het werk', *Westerheem* 5, jaargang 62 – oktober 2013, 261-267.
- W. de Jonge, 'Nieuw inzicht in de periode van Gnaeus Domitus Corbulo als de keizerlijke legaat voor Germania Inferior', *Westerheem* 5, jaargang 62 – oktober 2013, 244-245.
- W. de Jonge, 'Rogge als 'gidsfossiel'?', *Westerheem* 5, jaargang 62 – oktober 2013, 246-248.
- C. Vandepoel, *Sapor Limitis, de smaak van de Limes. Romeinse recepten uit het gebied van Albaniana (Alphen aan den Rijn), Matilo (Leiden Roomburg) en Lugdunum (Katwijk)*, Schipluiden 2013.

IV. PROGRAMMA VAN ACTIVITEITEN IN 2014 – 2015

Voor de periode 2014 – 2015 zal het accent liggen op de volgende activiteiten.

- a. Het doen van waarnemingen en het uitvoeren van kleinschalige archeologische onderzoeken al dan niet op terreinen die door het bevoegde gezag zijn vrijgegeven. Dankzij in het verleden opgebouwde contacten zal en kan waar nodig worden samengewerkt met beroepsmatig werkzame archeologen zowel bij eigen projecten als bij projecten van derden.
- b. Opstellen van een beleidsplan voor de periode 2014-2020.
- c. De AWLV zal actief blijven bijdragen aan het historisch informatiepunt TOEN, onder meer in de diverse werkgroepen die zijn ingesteld.
- d. Het overdragen van vondsten aan de provincie met inbegrip van de documentatie. Dit betreft een meerjarenproject.
- e. Het redden van tekeningen die door lekkages waterschade hebben opgelopen.
- f. Uitbrengen van rapporten over de opgravingen Rodelaan en Veurselaan/Orion en de waarneming Leidsekade (hoek Starrevaart). Het uitbrengen van deze rapporten vergt aanzienlijk meer tijd dan aanvankelijk voorzien.
- g. Het verwerken van de vondsten van de opgraving van molens De Salamander en De Hoop in Leidschendam en het publiceren van de resultaten.
- h. Het in samenwerking met Buro de Brug uit Amsterdam mede-organiseren van een minisymposium over Forum Hadriani wanneer het AAC-boek over de laatste opgravingen van Forum Hadriani zal uitkomen.
- i. Continueren regelmatig overleg met de regioarcheoloog.
- j. Het verzorgen van een kleine tentoonstelling in de Bibliotheek aan de Vliet, locatie Voorburg, over de opgraving van boerderij Noorthey.
- k. Er zal met een kraam worden deelgenomen aan het Cultureel Zomerfestival op zaterdag 30 augustus 2014.
- l. Er komt een excursie naar een tentoonstelling over Terra Sigillata in Houten.
- m. In 2015 zal het 30-jarig bestaan van de vereniging worden gevierd.